

เทพปกรณัม

Myth

เทพปกรณัม
เรื่องปรัมปรา
นิทานปรัมปรา
เรื่องทวยเทพ

คำจำกัดความของเทพปกรณัม

เกี่ยวข้องกับการสร้างโลกเสมอ
จะอธิบายว่าสิ่งต่างๆ เกิดขึ้นมาได้อย่างไร

เทพปกรณัม

Mythology

การรวบรวมเรื่องปรัมปรา
การศึกษาเรื่องปรัมปรา

คำจำกัดความของเทพปกรณัม

มนุษย์สมัยดั้งเดิมใช้อธิบายปรากฏการณ์
ของธรรมชาติและอำนาจของจักรวาล

คำจำกัดความของเทพปกรณัม

เป็นเรื่องที่ไม่จริงและเกี่ยวข้องกับผู้อยู่เหนือธรรมชาติ
หรืออย่างน้อยก็เป็นผู้ยิ่งใหญ่เหนือมนุษย์

ลักษณะสำคัญของเทพปกรณัม

- เป็นเรื่องเล่าเกี่ยวกับเทพเจ้าอย่างเป็นระบบ

ลักษณะสำคัญของเทพปกรณัม

- มีเรื่องอิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์เข้ามาเกี่ยวข้อง

บทบาทของเทพปกรณัม

- กำหนดความคิดความเชื่อของมนุษย์ในเรื่องเกี่ยวกับโลกและจักรวาล

ลักษณะสำคัญของเทพปกรณัม

- เกี่ยวกับการสร้างโลกและจักรวาล

บทบาทของเทพปกรณัม

- กำหนดความเชื่ออันนำไปสู่พิธีกรรม (บางครั้งมีการอธิบายว่า พิธีกรรมเป็นเหตุให้เกิด myth)

ลักษณะสำคัญของเทพปกรณัม

- อธิบายว่าสิ่งต่าง ๆ เกิดขึ้นได้อย่างไร ใช้อธิบายปรากฏการณ์ของธรรมชาติและอำนาจของจักรวาล

บทบาทของเทพปกรณัม

- กำหนดมาตรฐานทางศีลธรรม เป็นการควบคุมระบบสังคมในวัฒนธรรมนั้น ๆ

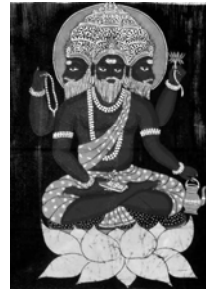
เทพปกรณัมของอินเดีย

สยมกู

โอม

พรหม (Brahma)

ผู้สร้าง (Creator)

ตรีมูรติ

วิษณุ (Vishnu) / นารายณ์

ผู้รักษา (Preserver)

ศิวะ (Shiva) / อิศวร

ผู้ทำลาย (Destroyer) และผู้สร้างใหม่ (Re - creator)

พรหม

เทวดาสูงสุดของอินเดียในบรรพกาล
ไม่แสดงฤทธิ์เดช ไม่ให้ภัยใคร
ให้แต่ความเมตตา กรุณา คนจึงไม่กลัว
เลยหันไปนับถือเทพรุ่นหลัง คือ **วิษณุ** กับ **ศิวะ** แทน

พรหม

มีกายสี่แดง
มี 4 เศียร (เดิมมี 5 เศียร)
จักรมุข อัญมณีกรรณ
มี 4 กร
มีหงส์เป็นพาหนะ

พรหม + สรัสวดี
วิษณุ + ลักษมี (พุทธศตวรรษที่ 13 - 18)
ศิวะ + อูมา (พุทธศตวรรษที่ 9 - 13)

พรหม

เป็นเทพที่สร้างเทพประจำภาวะต่าง ๆ
สร้างอณินบนโลก สร้างวายุในท้องฟ้า สร้างสุริยะในวิศวากาศ

วิษณุ (นารายณ์)

ในพระเวทถือว่าเป็นเทพแห่งดวงอาทิตย์
เป็นผู้ฉายแสงสว่างให้โลก
มีหน้าที่เหมือนตำรวจโลก คอยบำบัดทุกข์ของมวลประชา
อวตารมาปราบยุคเข็ญ ที่สำคัญมี 10 ปาง

วิษณุ (นารายณ์)

พระพุทธเจ้าที่วัดวิษณุ เขตยานนาวา กทม. ตามคัมภีร์ของชาวฮินดูถือว่าเป็นอีกปางอวตาร
ของพระวิษณุ หรือ พระนารายณ์

วิษณุ (นารายณ์)

วิษณุ (นารายณ์)

มีกายสีน้ำเงินเข้ม
มี 4 กร
มีครุฑเป็นพาหนะ
บรรทมเหนือนาค (อนันตนาคราช)

วิษณุ (นารายณ์)

วิษณุ (นารายณ์)

เพราะมีหน้าที่รักษาโลก อวตารบ่อย
จึงมีชื่อเป็นพันชื่อ

มีอิทธิพลต่อคตินิยมของไทย

ศิวะ (อิศวร)

เป็นเทพที่มีฤทธาภาพขัดแย้งกัน
คือ ทั้งทำลาย ทั้งสร้างใหม่
กล่าวว่า เมื่อถึงวันสุดท้ายของโลก
พระองค์จะเสด็จการล้างผลาญโลกให้เป็นจุล
แล้วจะสร้างโลกใหม่ทันที

ศิวะ (อิศวร)

มี 5 ศีรษะ 4 กร
มี 3 ตา ตาที่ 3 ตั้งตรงที่กลางหน้าผาก
ปกติตานี้จะหลับ
ถ้าลืมเมื่อไหร่สิ่งที่อยู่ตรงหน้าจะไหม้
(กรณี : กามเทพ)
คอสีดำ (นิลกัณฐ์)

ศิวะ (อิศวร)

ศิวะ (อิศวร)

มีโคหนันทิ (อุสุภราช) เป็นพาหนะ

ศิวะ (อิศวร)

เป็นผู้ทำลาย ลบรัศมีผู้อื่น แล้วสร้างใหม่
จึงเป็นสัญลักษณ์ของสิ่งคี่ คือ การสร้างปรากฏขึ้น
แต่ก็ปรากฏพร้อมกับโยนี อันแสดงถึงพลังสตรีด้วย

ศิวะ (อิศวร)

เป็นผู้ประพัตติโยคะจนบรรลุสภาวะสูงสุด
มีอำนาจยิ่งใหญ่เหนือสรรพสิ่ง
จนยอมรับกันว่า เป็นวิญญาณที่ดำรงความยิ่งใหญ่เหนือจักรวาล
มีชื่อต่าง ๆ ถึง 1,008 ชื่อ

กำหนดวันกิจกรรมใหม่

ชมภาพยนตร์และฟังการอภิปรายเรื่อง

Whale Rider

วันพุธที่ 24 พฤศจิกายน 2553

เวลา 13:00 – 16:00 น.

ห้องประชุมศาสตราจารย์ ดร. ม.ล. ตู๋ย ชุ่มสาย

HB 7 ชั้น 8

